

Raadsbrief ter informatie

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Aan de raad van de gemeente Almelo

Doorkiesnummer

Behandeld door
 W.S. Karperien

Datum
 8 oktober 2019

Onderwerp
 Septemercirculaire 2019 Gemeentefonds

Geachte raadsleden,

Op Prinsjesdag is de septemercirculaire van het Gemeentefonds gepubliceerd. Gemeenten ontvangen van het Rijk op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota.

In het vervolg van deze raadsbrief zullen wij u op hoofdlijnen informeren over de financiële effecten en andere belangrijke ontwikkelingen uit de septemercirculaire 2019.

Financiële effecten vanaf 2020 positief

In de septemercirculaire 2019 is de uitkering van het gemeentefonds (bruto effect) in 2019 274.000 euro lager dan in de meicirculaire 2019. Dit komt door onderuitputting bij het Rijk. De jaren erna is de uitkering hoger dan in de meicirculaire, variërend van 2,4 miljoen euro in 2020 tot ruim 4 miljoen euro in 2022. Deze hogere uitkeringen worden verklaard door enerzijds hogere accessen door extra investeringen van het Rijk en anderzijds door extra middelen voor beschermd wonen.

Het netto effect, waarbij ook rekening wordt gehouden met de reserveringen (zie bijlage) is vanaf 2020 voordelig. Oplopend van 1,0 miljoen euro in 2020 tot ruim 2,3 miljoen euro in 2021 en 2022.

(bedragen x 1.000 euro)	2019	2020	2021	2022	2023
Gemeentefonds meicirculaire 2019	-165.093	-168.229	-170.170	-170.788	-174.654
Gemeentefonds septemercirculaire 2019	-164.819	-170.674	-174.131	-174.859	-178.158
Bruto effect septemercirculaire 2019	274	-2.445	-3.961	-4.071	-3.504
	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel
<i>Totaal reserveringen*</i>	<i>429</i>	<i>1.435</i>	<i>1.597</i>	<i>1.754</i>	<i>1.668</i>
Netto effect meicirculaire 2019	703	-1.010	-2.364	-2.317	-1.836
	nadeel	voordeel	voordeel	voordeel	voordeel

De begroting 2019 zal bij de slotrapportage 2019 worden bijgesteld en de begroting 2020 bij de voorjaarsrapportage 2020.

Herijking gemeentefonds

De meicirculaire 2019 informeerde over de start van het onderzoek naar de verdeling van het gemeentefonds. Op 10 september jl. hebben Rijk en VNG bestuurlijk overleg gevoerd met als doel een aantal uitgangspunten vast te stellen en procesafspraken te maken op basis waarvan de analyse verder kan worden vormgegeven. Het vaststellen van deze uitgangspunten is noodzakelijk vanwege de voortgang van het onderzoek, maar ook om te voorkomen dat de verdeling straks alleen beoordeeld wordt op basis van de herverdeeleffecten. Overeenstemming over de te volgen uitgangspunten beoogt het draagvlak te bevorderen. De belangrijkste gemaakte afspraken hebben betrekking op 1) de wijze waarop Rijk en VNG de nieuwe verdeling in het voorjaar van 2020 zullen beoordelen, 2) de te hanteren clusterindeling voor het gemeentefonds en 3) de wijze waarop in de

verdeling rekening wordt gehouden met de eigen inkomsten van gemeenten.

Beschermd wonen

Rijk en gemeenten zijn tijdens het bestuurlijk overleg van 2 juli 2019 overeengekomen in tien jaar tijd tot een objectief verdeelmodel en algehele doordecentralisatie van beschermd wonen te komen. Dat betekent dat gemeenten in die periode geleidelijk overstappen van de huidige historische verdeling over centrumgemeenten naar een volledig objectieve verdeling over alle gemeenten. Het ingroeipad begint in 2021, waarbij de middelen in 2021 100% historisch worden verdeeld. In 2022 wordt een deel van de middelen voor het eerst objectief verdeeld. De centrumgemeenten blijven verantwoordelijk voor bestaande cliënten. De nieuwe cliënten vallen vanaf 2022 onder de verantwoordelijkheid van alle gemeenten. Over de eventuele doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang zal op basis van een evaluatie in 2026 een beslissing worden genomen.

Hoogachtend,
Burgemeester en Wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,

F.W. van Ardenne

A.J. Gerritsen

Bijlage reserveringen septembercirculaire 2019

(bedragen x 1.000 euro)		2019	2020	2021	2022	2023
I	Algemene reserveringen					
a	Mutatie behoedzaamheid (% extra accres)	0	297	340	378	293
II	Taakmutaties					
b	Invoering Wet verplichte GGZ	0	-16	-16	-17	-18
c	Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang	0	14	14	15	15
d	Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken	0	59	58	58	58
e	Donorwet	0	13	25	26	27
III	Mutaties Integratie - en decentralisatie uitkeringen					
f	Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)	-17	-17	-17	-17	-17
IV	Mutaties Integratie uitkering sociaal domein					
g	Beschermd Wonen (IU) – hoofdlijnenakkoord GGZ	373	1.012	1.120	1.238	1.238
h	Participatie (IU)	73	73	73	73	72
Totaal reserveringen septembercirculaire 2019		429	1.435	1.597	1.754	1.668

Toelichting

Hieronder volgt een toelichting op de grootste reserveringen:

I Algemene reserveringen

a Mutaties behoedzaamheid (% extra accres)

Vanuit een behoedzaam financieel beleid wordt een deel van het toekomstig accres gereserveerd om (meerjarige) schommelingen op te vangen. Hierdoor wordt de meerjarenraming minder afhankelijk van mutaties in de algemene uitkering van het gemeentefonds.

II Taakmutaties

b Invoering Wet verplichte GGZ

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte GGZ in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. In de meicirculaire 2019 is voor de gemeentelijke taken en bijbehorende kosten die volgen uit de Wet verplichte GGZ vanaf 2020 landelijk structureel 20 miljoen euro toegevoegd aan het subcluster Wmo 2015.

Op verzoek van de VNG wordt de 20 miljoen euro in de septembercirculaire herverdeeld van het subcluster Wmo 2015 naar het cluster Samenkracht en burgerparticipatie. Het verzoek vloeit voort uit de verwachting dat verdeling via het cluster Samenkracht en burgerparticipatie beter tegemoetkomt aan de relatie tussen grootstedelijkheid en het voorkomen van GGZ-problematiek. Het betekent voor Almelo een structureel nadeel van ongeveer 16.000 euro.

c Toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang

In de septembercirculaire 2018 is vanuit de vrijgekomen middelen vanaf 2019 structureel 10 miljoen euro beschikbaar gemaakt voor toezicht en handhaving kinderopvang en gastouderopvang. De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat bovenop deze jaarlijkse 10 miljoen euro vanaf 2020 structureel 3 miljoen euro extra beschikbaar komt. Met de extra middelen voor toezicht en handhaving kinderopvang wordt een tekort aan middelen voor dit doel opgelost. Voor de gastouderopvang is sprake van een intensivering van middelen. Voor Almelo is vanaf 2020 ongeveer 15.000 euro beschikbaar.

d Bbz-levensvatbaarheidsonderzoeken

Met ingang van 1 januari 2020 wordt de financieringssystematiek van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz 2004) vernieuwd. Onderdeel van deze vernieuwing is dat de levensvatbaarheidsonderzoeken die worden uitgevoerd in het kader van het Bbz 2004 niet meer worden bekostigd via een specifieke uitkering, maar via het gemeentefonds. Het gaat landelijk om een totaalbedrag van 9,6 miljoen euro en voor Almelo om bijna 60.000 euro.

e Donorwet

Voor de invoering van de nieuwe donorwet krijgen gemeenten een bijdrage van landelijk 3 miljoen euro in 2019 tot structureel 6 miljoen euro vanaf 2020 voor de wettelijke verplichting om bij afgifte van paspoort en rijbewijs de aanvrager te informeren over orgaandonatie.

f Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

De verdeling voor 2019 is ten opzichte van de meicirculaire 2019 gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. De uitkering voor 2020 en verder is gelijkgesteld aan de uitkering voor 2019.

g Beschermd wonen (IU) – hoofdlijnenakkoord GGZ

Op 5 juni 2019 is op de Algemene Ledenvergadering van de VNG ingestemd met het hoofdlijnenakkoord GGZ. In het hoofdlijnenakkoord GGZ wordt ingezet op ambulantisering van de zorg. Dit leidt tot een groter beroep op zorg en begeleiding in het gemeentelijke domein. Het kabinet stelt financiële middelen beschikbaar voor het realiseren van de ambities uit het hoofdlijnenakkoord. De reeks loopt op van 50 miljoen euro in 2019 tot 95 miljoen euro in 2022 en wordt daarna structureel ingeboekt. Dit betekent voor Almelo in 2019 een bijdrage van 373.000 euro oplopend naar 1,2 miljoen euro vanaf 2022.

h Participatie (IU)

De drempelbedragen in de verdeling van de middelen nieuw begeleiding zijn in de septembercirculaire geïndexeerd. De drempelbedragen geven weer wat het gemiddelde bedrag is dat in het betreffende jaar beschikbaar is voor de begeleiding van beschermd werk. Voor 2019 en 2020 komen de drempelbedragen uit op 8.800 euro. Voor de jaren vanaf 2021 zijn de drempelbedragen opgehoogd naar 7.500 euro.